МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА»

ХРОНІКА ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

Інформаційний бюлетень
2011 р. Вип. 1 (49)

Харків 2011

ББК 4734 (4Укр) 751.152я5
УДК 020
Х94

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка : інформ. бюл. 2011. Вип. 1 (49) / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: О. П. Куніч, А. М. Перепеча, М. Є. Корнієнко]. – Х., 2011. – 30 с.

Видання висвітлює події, що відбулися у ХДНБ ім. В. Г. Короленка протягом січня – березня 2011 року.

Укладачі: О. П. Куніч
А. М. Перепеча
М. Є. Корнієнко

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень висвітлює основні події, що відбулися в інформаційній, науковій, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності ХДНБ ім. В. Г. Короленка у січні – березні 2011 року. Подано відомості про видання бібліотеки, публікації у збірках, періодичних виданнях.

Укладачі висловлюють подяку працівникам структурних підрозділів бібліотеки за сприяння у підготовці видання.

Запитання та пропозиції просимо надсилати на адресу:
61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18
ХДНБ ім. В. Г. Короленка, науково-методичний відділ.
Тел.: (057) 731-32-27
Факс: (057) 731-11-01
E-mail: nmo@korolenko.kharkov.com
nmo.hdnb@yandex.ru

Оперативну інформацію про поточні чи майбутні події у бібліотеці можна отримати на Web-сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка за адресою: http://korolenko.kharkov.com.

1 ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ

(січень – березень)

СІЧЕНЬ

3 січня. У читальному залі відділу «Україніка» розпочала роботу виставка ***«Український вільний університет у Відні»,*** присвячена 90-річчю заснування першого вищого навчального і наукового закладу української еміграції за кордоном. Експонувалися праці зарубіжних та вітчизняних науковців, присвячені діяльності університету, а також видання університету, що зберігаються в колекції екстеріорики ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

- Для абітурієнтів, репетиторів, учителів і всіх, хто бажає перевірити свої знання та готується до іспитів, у відділі інформаційно-бібліографічної роботи експонувалася тематична виставка ***«Зовнішнє незалежне оцінювання»***. Пропоновані посібники можуть допомогти абітурієнтам повноцінно підготуватися до зовнішнього незалежного оцінювання. Книги містять теоретичний базовий курс з математики, фізики, біології, української мови та літератури, історії України. Практичний курс складений із тестових завдань, які за формою та складністю відповідають вимогам МОН України та Українського центру оцінювання якості освіти.

12 січня. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою ***«Американське Різдво. Державні свята в США».*** Обговорювалося святкове меню, різдвяні прикраси, підготовка оселі до свята та особливості придбання подарунків.

12 січня – 8 лютого. На базі відділу «Україніка» проходили виробничу практику студенти 3 курсу Харківського училища культури. Під час практики вони ознайомились з історією ХДНБ ім. В. Г. Короленка, її структурою та основною організаційно-управлінською документацією, а також із документацією відділу «Україніка», основними напрямками його діяльності.

14 січня. У відділі «Україніка» відбулися краєзнавчі читання. З повідомленням «Слобожанська ікона» виступила викладач ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, кандидат мистецтвознавства Т. В. Паньок. Вона розповіла про слобожанський іконопис XVII – початку XIX ст. та його стильову еволюцію, становлення регіональної іконописної школи і вплив українського бароко на слобожанську ікону.

• У залі нових надходжень розпочала роботу книжкова виставка ***«Ідея української соборності: поступ крізь віки».*** Доля українського народу склалася так, що після втрати державності внаслідок татаро-монгольської навали, протягом багатьох століть живе тіло нації було розчленоване на шматки, а її етнічна територія входила до складу кількох сусідніх держав.

В історії багатовікової боротьби нашого народу за свою волю, державність і соборність є події, значення яких з часом тільки зростає. До таких подій, безперечно, слід віднести Акт Злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. «Віднині, – підкреслювалося у цьому історичному документі, – воєдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України, – Західно-Українська Народна Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна».

На виставці була представлена література з історії України початку XX сторіччя. Експозиція привернула увагу багатьох науковців і фахівців з історії та політології.

19 січня. До 170-річчя від дня народження А. І. Куїнджі (1841 – 1910) у відділі «Україніка» відкрилася виставка ***«Художник, закоханий в природу України».*** Експонувалися видання про митця, чий життєвий і творчий шлях був тісно пов'язаний з Україною і який оспівав Україну пензлем не менш поетично, ніж Гоголь пером. Прикрашали виставку репродукції картин А. Куїнджі, що поетично змальовують красу української природи: «Чумацький шлях», «Українська ніч», «Місячна ніч на Дніпрі», «Дніпро вранці» та інші.

20 січня. Зав. сектором відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів Л. І. Кравченко відвідала технічний відділ Науково-дослідного і проектного інституту транспорту газу ДК «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз» України. Під час відвідування вивчався стан інформаційного забезпечення фахівців інституту; колеги були

проінформовані про фонди відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів ХДНБ ім. В. Г. Короленка, довідково-пошуковий апарат до них та джерела комплектуваня.

ХДНБ ім В. Г. Короленка було подаровано книгу «Научно-исследовательский и проектно-конструкторский институт автоматизированных систем управления транспортом газа "НИПИАСУ-трансгаз". Страницы истории (1971 – 2007)», що вийшла друком у 2010 р.

24 січня. В інформаційно-бібліографічному відділі експонувалась тематична виставка ***«Світ у дзеркалі мистецтва»,*** на якій були представлені енциклопедії, довідники, словники, бібліографічні видання з театрального мистецтва, балету, кіномистецтва, музики.

Виставка орієнтована на культурологів, мистецтвознавців, студентів творчих і гуманітарних навчальних закладів, а також усіх шанувальників мистецтва.

25 січня. У залі нових надходжень відбулася читацька конференція ***«Поетичний світ Павла Тичини»***, присвячена 120-річчю від дня народження поета. Про життєвий і творчий шлях П. Г. Тичини, факти з його біографії розповіла старший викладач кафедри української мови і літератури ХНПУ ім. Г. С. Сковороди А. М. Яковлєва. Цікаву доповідь про харківський період життя поета зробила працівник Харківського літературного музею О. І. Різниченко. У конференції також брали участь кандидат філолологічних наук М. М. Красиков, журналіст Д. І. Ріссенберг. Аудиторія почула вірші великого поета у виконанні студентів педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди А. Карач, В. Божко, А. Приліпко, О. Маркової, Ю. Дольжанської. Вірші незабутнього П. Тичини зворушили присутніх.

26 січня. Відбулося чергове засідання Американського клубу. Тема зустрічі ***«Шлюбні традиції в США».***

Обговорювалася сучасна церемонія одруження в США: зміни, які відбулися останнім часом, одяг наречених, хто має право зареєструвати шлюб, вартість шлюбної церемонії тощо. Значна увага приділілася цивільному шлюбу і ставленню до нього більшості населення.

- У читальному залі відділу літератури іноземними мовами експонувалася тематична виставка ***«Невідома південна земля»***,

підготовлена до Національного свята Австралії – Дня Австралії. Були представлені матеріали з історії Австралії, цікаві факти з життя австралійців, багато чудових фотографій.

27 січня. В Австрійській бібліотеці до уваги читачів було представлено тематичну виставку ***«Музыка даже в самых драматических положениях должна всегда пленять слух и всегда оставаться музыкой»***, організовану до 255-річниці від дня народження Вольфганга Амадея Моцарта. Були представлені найвідоміші твори В. А. Моцарта, багато відео- та аудіоматеріалів, а також видання про митця.

- У залі нових надходжень відбулася зустріч у "мистецькій вітальні" ***«Чарівник української ночі»***, присвячена 170-річчю з дня народження видатного художника А. І. Куїнджі. Доповідь про життя та творчість великого майстра пензля зробила завідуюча відділом дореволюційного і радянського мистецтва Харківського художнього музею О. Й. Денисенко. Були продемонстровані фотокопії картин А. І. Куїнджі з фонду Харківського художнього музею, інших музеїв світу. Завідуюча сектором С. І. Овчіннікова зробила огляд літератури з фонду відділу «Україніка», навела цікаві факти з життя художника.

- У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів відбувся день патентознавця, в рамках якого проводилася презентація договору про інформаційне співробітництво (проект «Взаємодія»), що окреслив шляхи співпраці відділу з ХМАПО та НДПІ Транспорту газу. Присутні одержали «Анонс-резюме масових заходів на 2011 рік», що відбуватимуться у відділі. Патентний повірений Є. С. Стогній виступив з повідомленням на тему ***«Нове у патентно-ліцензійній практиці США»***. У виступі був зроблений порівняльний аналіз патентування винаходів за весь період існування патентної системи у США. Наголошувалося, що практика захисту винаходів у США набула достатнього розвитку ще в 70 – 80 роки XIX століття. За життя і діяльності таких всесвітньо відомих винахідників, як Белл, Едісон, Марконі кількість патентів, виданих у США досягала 20 тис. на рік. У 60 роках XX ст. активність патентування зросла до 60 тис. патентів на рік, що було пов'язане з розвитком аерокосмічної та електронної промисловості. Наступний стрибок у патентуванні винаходів відбувся у 80 – 90 роках XX ст. водночас із розвитком персональних комп'ютерів, програмних

продуктів та появою Інтернету. Зараз, як відзначив Є. С. Стогній, американські винахідники отримують близько 150 тис. патентів на рік. Нові сфери патентування у США – це патентування біотехнологічних засобів та біооб'єктів, отриманих штучним шляхом; патентування винаходів у галузі комп'ютерного або програмного забезпечення; бізнес-методів. Кожна з них має власну історію розвитку та власні перспективи. США є лідером у вирішенні нових проблем, пов'язаних із захистом інтелектуальної власності, які виникають у сучасному світі.

Із характеристикою практики з охорони бізнес-методів у США виступив директор патентно-правової компанії «Інвента» Є. А. Зибцев. Він розповів про історію виникнення бізнес-методів як окремого об'єкту, що потребує відповідного захисту в сучасному конкурентному середовищі. Навів приклади патентного захисту таких об'єктів в Україні. Із доповіддю про статистику патентування в Україні за 2010 рік виступила співробітник Харківської державної академії дизайну та мистецтв О. В. Агеєнко.

З оглядом нових надходжень патентної документації виступила методист відділу І. Ігнатова.

28 січня. Відділ «Україніка» провів чергові краєзнавчі читання. З повідомленням «Харківський інститут шляхетних панянок» виступив член клубу «Краєзнавець», доктор мистецтвознавства, професор ХДАК, І. В. Зборовець. Він розповів про діяльність інституту в 1855 – 1859 рр. за неопублікованими спогадами вихованки цього закладу, харківської письменниці О. С. Шабельської (Монтвид). Завідувачка відділу Н. І. Полянська зробила огляд видань та публікацій з історії інституту.

• В актовому залі відбувся музичний вечір ***«Її величність – гітара».*** Твори іспанського композитора Де Фалья «Танок мірошника», французького композитора Р. Дьєнса «Солдат № 3» та російського композитора О. Винницького «Джазарія» виконав заслужений артист України, професор ХНУМ ім. І. П. Котляревського, В. І. Доценко, У виконанні студентів ХНУМ І. Половинки, А. Брагіна, А. Ярославцева, А. Асанова та Ю. Новікова слухачам було представлено твори Л. Брауера «Прелюдія епіграми», В. Живалевського «Во поле береза», Д. Рассела «My gentle arph», Т. Гулієва «Сенеке алмаз», Д. Баграновича «Балканські мініатюри», Ю. Бадена «Джаз-сюіта». Студент із Севастополя А. Ярославцев продемонстрував рідкісний прийом гри на гітарі – тейпінг,

яким володіють далеко не всі музиканти, викликавши бурхливі оплески аудиторії.

ЛЮТИЙ

1 лютого. Працівники соціокультурного центру підготували книжкову виставку ***«Авіація: вчора, сьогодні, завтра».*** Була представлена література, яка знайомила читачів з початком епохи повітроплавання, досягненнями сучасної авіаційної промисловості, діяльністю видатних авіаконструкторів та пілотів-випробувачів Я. І. Антонова, А. М. Туполєва, О. С. Яковлєва, С. В. Іллюшина, С. О. Лавочкіна, І. І. Сікорського, В. П. Чкалова, П. М. Нестєрова, С. В. Гризодубова. Значна частина експозиції присвячена сучасному стану авіаційної галузі в Україні.

- Для фахівців ХМАПО в рамках проекту «Взаємодія» був проведений день інформації на тему ***«Лікування та профілактика серцево-судинних захворювань»***. Представлена патентна документація з теми налічувала майже 150 примірників.

- 19 лютого 1861 р. виповнилося 150 років від дня ліквідації кріпацтва, що зробило вільними понад 23 мільйони кріпаків Російської Імперії. Цій великій події і була присвячена виставка ***«До 150-річчя "великої реформи" 1861 року»*** в читально-експозиційній залі науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів. Серед видань, що експонувалися, найбільшу увагу привертало 6-томне видання «Великая реформа», надруковане в Москві 1911 р. на честь 50-літнього ювілею ліквідації кріпацького права. У цьому виданні містяться портрети керівників селянської реформи: Імператора Олександра II, завдяки якому її впровадили у життя; великого князя Костянтина Миколайовича, генерала Я. І. Ростовцева, міністра внутрішніх справ Російської Імперії графа О. О. Ланського та його першого заступника М. О. Мілютіна та інших діячів. У «Великій реформі» є також текст Маніфесту про знищення кріпацтва. На виставці репрезентовані також видання: «Три века» (М., 1913); «Три столетия» (СПб., 1913); «Крепостничество и воля» (М., 1911); «Главные деятели освобождения крестьян» (СПб., 1903). Видатний російський громадській діяч і письменник К. С. Аксаков у своїй книзі «Замечания на новое административное устройство крестьян в России» (Лейпциг, 1861) багато

уваги приділив селянській реформі. Цій темі присвятив свою працю «Из эпохи великих реформ» (М., 1892) М. Джаншиев. У провідних журналах Росії «Современник», «Русская Беседа», «Отечественные записки», які також були представлені на виставці, було надруковано багато статей про селянську реформу та її наслідки.

2 лютого. Співробітники НДВК були співорганізаторами презентації виставки у Харківському художньому музеї до 100-річчя художниці О. Д. Власової – фондоутворювача ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Виставку власних картин відкривала сама ювілярка.

4 лютого. Відбулося виїзне засідання клубу «Краєзнавець», що проходило у формі екскурсії до Музею археології та етнографії Слобідської України. Темою зустрічі, присвяченої 90-річчю професора ХНУ ім. В. Н. Каразіна Б. А. Шрамка, стали нові відкриття харківських археологів.

9 лютого. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою ***«Американський футбол».*** Обговорювалися відмінносі американського і європейського футболу, схеми розстановки гравців на полі, форма гравців команди США та правила гри.

10 лютого. Відділи «Україніка» та науково-методичний провели для бібліотекарів ЦБС Харківської області семінар на тему ***«Традиції та інновації в бібліотечному краєзнавстві».*** Відкрила захід директор Бібліотеки В. Д. Ракитянська. Присутні заслухали огляди краєзнавчої діяльності бібліотек Східної України та ХДНБ ім. В. Г. Короленка, лекцію «Краєзнавча бібліографія на допомогу у вивченні історії краю», повідомлення про впровадження інноваційних методів у краєзнавчу діяльність (на прикладі ХДНБ ім. В. Г. Короленка), ознайомилися з книжковими експозиціями ***«Бібліотечне краєзнавство: традиції та творчий пошук», «Мій рідний край».***

• Читачі Німецького читального залу мали змогу ознайомитися з тематичною виставкою ***«Deutsche Malerei im 20. Jahrhundert»*** ("Німецький живопис XX століття"). На виставці експонувалися матеріали про відомих німецьких художників, чий життєвий і творчий шлях був тісно пов’язаний з Німеччиною. Прикрашали виставку репродукції картин М. Блекманна, Й.

Бойса, М. Ернеста, В. Кандинського, О. Кокошка, Е. Нольде, П. Клее.

• Розпочала роботу ***«Школа молодого винахідника».*** Член сумісного проекту «Взаємодія» від ХМАПО професор В. В. Россіхін організував групу студентів із НТУ «ХПІ» кафедри «Біотехнологія», для яких двічі на місяць впродовж чотирьох місяців будуть проводитися практичні заняття в читальному залі відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів з метою ознайомлення з його патентними фондами. Майбутні фахівці оволодіватимуть навичками проведення патентного пошуку з визначеної теми.

11 лютого. У читальному залі відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів в рамках роботи ***«Школи молодого винахідника»*** пройшла творча зустріч з почесним краєзнавцем України Тетяною Безруковою, керівником клубу «Краєзнавець» Центру дитячої та юнацької творчості Харківського району. Тема зустрічі: ***«Піонери технічного прогресу на прикладі родини Кузнецових – визначних промисловців і меценатів кінця XIX – початку XX ст.».***

У лютому 2011 р. виповнилося 100 років з дня смерті вітчизняного промисловця Матвія Сидоровича Кузнецова. Розповідь Т. Безрукової супроводжувалася демонстрацією телесюжетів про М. С. Кузнецова. Присутні зацікавилися ексклюзивними інформаційними плакатами про родину Кузнецових, про її діяльність у Будах, про фаянсове підприємство.

Учасники заходу – студентська молодь, молоді фахівці і науковці, патентознавці та юні краєзнавці охоче знайомилися з книжково-ілюстративною виставкою, яка була присвячена фарфоро-фаянсовому виробництву.

Завідуюча відділом В. Г. Прохорова відзначила, що в історії фаянсового підприємства існує багато «білих плям» і стосовно торгових марок, і у винахідництві. Тому Віра Григорівна запросила школярів – вихованців клубу «Краєзнавець» до Літньої Школи молодого винахідника, де працівники відділу ознайомлять їх з історією патентних фондів, методикою патентного пошуку. Перегортаючи сторінки дореволюційних привілеїв, школярі матимуть можливість на практичних заняттях закріплювати набуті знання.

Інформацію про захід висвітлювали журналісти об’єднання «Первая столица», обласного радіо і газети «Трибуна».

У «Книзі відгуків та пропозицій» учасники залишили записи із теплими, щирими словами вдячності організаторам заходу за цікаву творчу зустріч.

- В актовому залі відбулася «трибуна вченого» ***«Сортове різнобарв'я овочевих культур»*** за участю Г. А. Посилаєвої, кандидата сільськогосподарських наук та А. М. Штельми, працівника Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва.

12 лютого. У відділі «Україніка» було відкрито виставку ***«… Забуття не суджено мені»***, підготовлену до 140-річчя від дня народження Лесі Українки. Виставка стала розповіддю про всесвітньо відому українську поетесу, її життя і творчість, родину й коло друзів, середовище, що формувало і надихало її талант. Експонувалися поетичні та драматичні твори, листування письменниці, спогади про неї, літературознавчі й мовознавчі дослідження творчості, матеріали про вшанування її пам'яті в Україні.

15 лютого. Відбулося засідання секції науково-методичної роботи Харківського бібліотечного товариства, яке проводила голова секції О. П. Куніч, завідуюча науково-методичним відділом. Брали участь керівники методичних підрозділів головних бібліотек різних систем і відомств Харкова. Підводилися підсумки діяльності за 2010 рік. Обговорювався і був ухвалений зведений план науково-методичної та науково-дослідної роботи бібліотек – головних методичних центрів та громадських бібліотечних об'єднань Харкова на 2011 рік. Йшлося також про перспективи роботи Харківського бібліотечного товариства як регіонального відділення Української бібліотечної асоціації. На цій проблемі зосередила увагу Г. В. Шемаєва, доктор наук із соціальних комунікацій, професор Харківської державної академії культури.

Працівниками читального залу бібліотекознавства була оформлена книжкова виставка ***«Бібліотеки Харківщини в інформаційному просторі»***, на якій представлена видавнича продукція бібліотек Харкова за 2010 рік.

17 лютого. На замовлення фахівців НДПІ Транспорту газу в рамках проекту «Взаємодія» був проведений день інформації на тему

«Модернізація газотранспортної системи». Було представлено майже 200 примірників патентної документації.

• Працівники відділу впровадження бібліотечно-інформаційних систем і технологій та підтримки баз даних провели заняття для бібліотекарів Куп'янського району Харківської області за темою ***«ІРБІС для початківців».*** Бібліотекарі ознайомилися з програмним забезпеченням «ІРБІС», призначеним для автоматизації бібліотечних технологій, основними його характеристиками тощо.

18, 24 та 25 лютого. У читальному залі відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів продовжила роботу ***«Школа молодого винахідника»,*** головною метою якої є активізація роботи з молоддю та залучення її до технічної творчості. Так, для магістрів ХНТУСГ ім. П. Василенка та студентів НТУ «ХПІ», які вивчають курси «Патентознавство» та «Інтелектуальна власність», були проведені практичні заняття. Майбутні фахівці прослухали доповідь про довідкові та бібліографічні посібники, які висвітлюють фонд патентної документації. На практичних заняттях оволодівали методикою роботи з пошуковим апаратом до фонду патентної документації відділу та використання баз даних, самостійно здійснили тематичний патентний пошук за певною темою. Заняття відвідали 104 студенти.

19 лютого. У читальному залі відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків розгорнуто тематичну виставку ***«Морські чудовиська»: до Всесвітнього дня китів.*** До уваги користувачів були представлені чудові ілюстровані видання про гігантів морських глибин – китів. Ці надзвичайні мандрівники живуть у Південній півкулі, але зустріти їх можна навіть біля полярних льодовиків.

21 лютого. У залі нових надходжень відкрито тематичну виставку ***«Мудрість – у мові: мови й нація».*** Експозицію підготовлено до Міжнародного дня рідної мови. Мова – не тільки засіб спілкування, але і спадщина, багатство народу, що потребує охорони і турботи. Мова є геніальним наслідком матеріальної і духовної діяльності багатьох поколінь, а кожне створене слово – це символ сформованої ідеї. Без мови нації не існує, бо вона не просто засіб спілкування, а й першооснова

духовного життя, розвитку людей. Мова – духовний скарб нації. Змалечку виховуючи в собі справжню людину, кожен із нас повинен в першу чергу створити в своїй душі світлицю, у якій зберігається найцінніший скарб – мова. Книжкова експозиція, присвячена питанням виникнення, розвитку та сучасного стану мови, зацікавила багатьох користувачів бібліотеки.

22 лютого. У великому читальному залі відкрилась експозиція ***«Життя, осяяне сонцем»*** до 170-річчя від дня народження П'єра Огюста Ренуара. На виставці представлена література про життєвий і творчий шлях художника, альбоми репродукцій його картин.

23 лютого. У залі нових надходжень відбулося засідання Пушкінського клубу ***«Прошли года чередою незаметной»*** до дня пам'яті О. С. Пушкіна. Участь взяли харківська поетеса Л. Пятак, бізнес-тренер Інституту розвитку людини Л. Селепій, члени Пушкінського клубу І. Коваль, С. Ємельяненко, А. Яненко, Т. Костова, Д. Головко. На вечорі прозвучала доповідь дослідниці творчості Пушкіна Л. Пятак про друзів поета та його оточення, нові дослідження біографії поета. Огляд літератури з фондів ХДНБ ім. В. Г. Короленка зробив працівник соціокультурного центру М. Перебін. Харківський бард В. Фоменко виконав романси на слова О. Пушкіна і Д. Давидова, наповнивши зал вишуканою атмосферою XIX століття.

- Працівники відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів взяли участь у щорічній Міжнародній конференції ***«Сотрудничество для решения проблемы отходов»***, яка проводилася в рамках циклу «Екологія довкілля» у приміщенні НТУ «ХПІ». Організаторами заходу були громадське об'єднання «Незалежна агенція екологічної інформації» (ЕкоІнформ), НТУ «Харківський політехнічний інститут» та ТОВ «Екологічний Альянс». Наукова спільнота близького та далекого зарубіжжя знову об'єдналася для того, щоб сприяти поширенню передового досвіду і практики, зміцненню контактів між зацікавленими сторонами, залученню до вирішення проблеми інвесторів, промисловців, підприємців, громадськості та влади. Учасники заходу ознайомилися з тематичною виставкою документів «Винаходи України» та «Патенти Росії».

24 лютого. У залі нових надходжень відбулася зустріч за «круглим столом» ***«Комунікативний праксис і рідна мова. До Міжнародного дня рідної мови».*** Участь взяли: викладачі ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, кандидат філологічних наук Н. Варич, доктор філософських наук О. Садоха, доцент ХНТУСГ ім. П. Василенка, кандидат філологічних наук, О. Дьолог, та студенти цих вузів К. Кравченко, А. Костенко, Н. Гармага, М. Струкова. Розглядалася тема комунікації як процесу спілкування між людьми та порозуміння між націями. Було акцентовано увагу на тому, що рідна мова програмує національну ідентичність людини, формує її громадянську свідомість і об'єднує суспільство.

25 лютого. На засіданні клубу «Краєзнавець» при відділі «Україніка» відбулася презентація двох збірок творів члена клубу Н. П. Акимової – прозової «Там, где начинается море» та поетичної «Прекрасные мои года». Автор подарувала ХДНБ ім. В. Г. Короленка примірники обох збірок. Гарним доповненням зустрічі стали пісні на вірші поетеси у виконанні педагога Харківської музичної школи № 13 Світлани Коленцевої і студентів-вокалістів музичного училища.

• У залі нових надходжень пройшла зустріч за «круглим столом» на тему ***«Нові технології в будівництві автостоянок»***. Участь у зустрічі взяли інженер-винахідник, засновник науково-виробничого журналу «Добродействия» О. С. Мовчан, харківські раціоналізатори А. О. Перепелиця, Є. О. Малін, В. В. Ірнаковський, О. Ф. Манаєв, головний конструктор містобудівної фірми «БУС» Ю. А. Карванов. Окрім будівництва автостоянок, учасники зустрічі жваво обговорювали інші питання благоустрою Харкова.

28 лютого. За участю співробітників науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів у Чичибабін-центрі було проведено презентацію видання «25-й подъезд» (Х., 2011), присвяченого видатним українським літературознавцям і книгознавцям, харків'янам М. О. Габель, І. Я. Каганову, О. М. Фінкелю. Про архівні матеріали цих вчених, що зберігаються у ХДНБ ім. В. Г Короленка, розповів І. Я. Лосієвський. Учасники заходу ознайомилися з документальною експозицією за темою.

БЕРЕЗЕНЬ

1 березня. У залі нових надходжень відкрилася книжкова експозиція ***«Символ національної єдності»*** до 197-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка, представлена творами про життя і творчість великого поета і художника.

2 березня. До Шевченківських днів у читальному залі відділу «Україніка» розпочала роботу виставка ***«Мистецька спадщина Тараса Шевченка»*** (з циклу заходів назустріч 200-річчю від дня народження Кобзаря). Більшу частину експозиції склали репродукції живописних та графічних творів Т. Г. Шевченка, які містяться у різних образотворчих виданнях: «Шевченківська листівка як пам'ятка історії та культури, 1890 – 1940» (К., 2004), «Український живопис» (К., 1985) та ін. Користувачі відділу також мали змогу ознайомитися з працями відомих мистецтвознавців В. Яцюка, П. Зайцева, Д. Антоновича, Б. Кравцева, І. Кейвана, С. Гординського.

• У залі нових надходжень відкрилася експозиція ***«Ти моя щира, гартована мова...»,*** присвячена 140-річчю від дня народження Лесі Українки. Були представлені твори Лесі Українки, література про її життя і творчість, які засвідчували, що за своє коротке життя вона досягла вершин у поезії, драматургії, прозі, перекладах і фольклористиці, літературній критиці і публіцистиці.

• Завідуючі відділами Н. І. Полянська, І. Я. Лосієвський та бібліотекар Ю. В. Ходарєва взяли участь у записі програми прес-центру «Майдан Свободи» до Шевченківських днів, де розповіли про заходи, присвячені 200-літтю від дня народження Тараса Шевченка, цікаві видання, присвячені Кобзареві, що є у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

3 березня. Завідуюча відділу «Україніка» Н. І. Полянська взяла участь у засіданні міської комісії з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища.

5 березня. Завідуюча сектором відділу «Україніка» С. І. Овчинникова взяла участь у презентації виставки «Архип Куїнджі та його час», що відбулася в Харківському художньому музеї. На прохання організаторів

заходу вона підготувала огляд літератури, присвячений творчості художника.

5, 10, 17, 24 березня. У рамках роботи ***«Школи молодого винахідника»*** в залі відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів для студентів Харківського інституту бізнесу та менеджменту та НТУ «ХПІ» були проведені тематичні екскурсії. Екскурсанти прослухали огляд первинної та вторинної документації, необхідної при проведенні патентних досліджень, ознайомилися з правилами користування ДПА до міжнародної патентної документації. Вони мали змогу використати набуті знання на практиці під час пошуку патентних документів за бібліографічними даними.

9 березня. У відділі літератури іноземними мовами відбулося чергове засідання Американського клубу за темою ***«Військова служба в США. Військові звання та відзнаки».***

Пан Девід Вінгет розповів присутнім про армійську службу в США: про ставлення до новобранців, військові звання і знаки відмінності в армії США, можливість отримання вищої освіти під час військової служби, заробітну плату та пенсію військовослужбовців, про переваги при влаштуванні на роботу після демобілізації.

• До річниці смерті Т. Г. Шевченка в читально-експозиційній залі науково-дослідного відділу книгознавства рідкісних видань та рукописів було відкрито виставку ***«З Шевченкіани ХДНБ ім. В. Г. Короленка: до 150-річчя з дня смерті Кобзаря».*** Була репрезентована колекція прижиттєвих видань Т. Г. Шевченка. Серед них – перше видання "Гайдамаків" з автографом великого Кобзаря (СПб., 1841), яке було надруковане Т. Г. Шевченком власним коштом у кількості 1000 примірників. У 1844 році видано «Чигиринський Кобзар і Гайдамаки» (СПб.), що є передруком з незначними змінами першого «Кобзаря» 1840 р., разом з ним зброшуровано нерозпродані примірники «Гайдамаків» (1841). У 1844 р. надруковано також поему «Гамалія» (СПб.). У 1859 р. в Лейпцигу вийшла книга «Новые стихотворения Пушкина и Шевченко», – позацензурне видання, Т. Г. Шевченко в цей час перебував у засланні. «Кобзар» 1860 р., тиражований друкарнею П. Куліша в Санкт-Петербурзі, хронологічно завершує колекцію прижиттєвих видань Т. Г. Шевченка у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

На виставці також репрезентовані: перше посмертне видання «Кобзаря» (СПб., 1867); два видання Кобзаря (Прага, 1876) «...з додатками споминок про Шевченка писателів Тургенева і Полонського» і «... Костомарова і Микешина»; «Кобзар» (Женева, 1878), виданий коштом української громади, та ін. Колекцію ілюстрованих видань відкриває «Кобзар. Гайдамаки» (СПб., 1886) з ілюстраціями відомого художника А. Г. Сластіона, які давно вже стали класичними, і прикрашають багато книг Т. Г. Шевченка, виданих у XX – XXI ст.

У 1931 і 1933 рр. вийшло два видання «Кобзаря» Тараса Шевченка з ілюстраціями одного з найталановитіших і самобутніх графіків 1920-х – 30-х років учня М. Бойчука, Василя Седляра. Книги були великого формату, що дуже відрізняє їх від інших видань того часу. У «Кобзарі» ілюстрації займали цілу сторінку. Графічна серія В. Седляра – одна з найяскравіших сторінок шевченкіани XX ст. У 1936 році «Бойчукіст» Олександр Рубан, визнаний майстер ксилографічної книжкової мініатюри, виконав чотири фронтиспіси для мініатюрних видань поем Т. Г. Шевченка «Катерина», «Наймичка», «Кавказ» і «Сон» (К.; Х., 1936). Ці чотири книжечки у футлярі є окрасою колекції мініатюрних видань ХДНБ ім. В. Г. Короленка і займають гідне місце у мистецькій шевченкіані XX ст. Представники «розстріляного відродження» Василь Седляр і Олександр Рубан були страчені як «вороги народу».

11 березня. У читальному залі відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів пройшов майстер-клас ***«З теорії вирішення винахідницьких задач Г. С. Альтшуллера»*** «Школи молодого винахідника» для студентів НТУ «ХПІ» та Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету. Його ведучий П. П. Мороз навчав молодь оволодівати методологією технічної творчості, демонстрував приклади вирішення конкретних винахідницьких завдань.

- Відділ «Україніка» провів краєзнавчі читання на тему ***«Директори ХДНБ ім. В. Г. Короленка»*** з циклу заходів до 125-річчя заснування книгозбірні. З повідомленням перед краєзнавцями виступила співробітник відділу «Україніка», заслужений працівник культури України В. О. Ярошик. Її доповідь була присвячена трьом найяскравішим, на її погляд, постатям – М. І. Румницькій, Г. А. Мірошниченку і Н. Х. Семененко. М. І. Румницька очолювала Бібліотеку в найдраматичніший

період – під час Великої Вітчизняної війни, Г. А. Мірошниченко разом з колективом відбудовував книгозбірню в повоєнний час, Н. Х. Семененко залишила по собі пам'ять як організатор будівництва нових приміщень. Крім того, член клубу «Краєзнавець» В. Д. Берлін представив присутнім нову збірку історико-культурологічних нарисів «О прежних днях задумавшись слегка» і подарував примірник цього видання Бібліотеці.

15 березня. У відділі інформаційно-бібліографічної роботи проведено нараду представників структурних підрозділів Бібліотеки та бібліотек-учасниць Корпоративної віртуальної довідкової служби наукових бібліотек Харкова з питань удосконалення віртуального довідково-інформаційного обслуговування. Підведені підсумки роботи за п'ять років. Відзначені позитивні тенденції та недоліки обслуговування віддалених користувачів. Визначені шляхи покращення якості інформації, що надається віддаленим користувачам, зокрема, релевантності відповідей на запити, дотримання бібліотечних стандартів, складання навігаційних матеріалів. Висвітлені питання наукової бібліографічної електронної інформації та оцифрованих документів, що представлені на сайтах провідних бібліотек України. Обговорені питання підвищення наукового рівня віртуальних довідок.

- У читальному залі відділу «Україніка» було розгорнуто виставку ***«Художник великої живописної сили»***, підготовлену до 140-річчя з дня народження одного з найкращих представників українського мистецтва, першого президента Української Академії мистецтв, шевченкознавця, дослідника історії вітчизняної культури, заслуженого діяча мистецтв М. Бурачека (1871 – 1942). На виставці експонувалися видання про митця, репродукції картин, каталоги виставок творів видатного художника-пейзажиста.

17 березня. Відбувся День патентознавця на тему ***«Захист прав винахідництва в США».*** Патентний повірений Є. С. Стогній, дав загальну характеристику діючої патентної системи та особливостей застосування патентного законодавства США. Однією з характерних рис цього законодавства є існування інституту попередніх заявок, кількість яких постійно зростає від моменту їх введення до теперішнього часу. Подання попередньої заявки дозволяє заявнику закріпити пріоритет свого винаходу за датою його створення шляхом подання неповного комплекту матеріалів заявки, які відтворюють знайдений винахід. Це дозволяє, не гаючи часу,

подати заявку безпосередньо до Патентного відомства США без виконання необхідних формальних процедур у тому вигляді, який був обраний самим заявником. Це робить патентну систему США привабливою не тільки для американських заявників, але і для винахідників інших країн.

Про видатного американського винахідника Елі Уітні розповів директор патентно-правової компанії «Інвента» Є. А. Зибцев. Повідомлялося, що Е. Уітні – автор революційних винаходів у галузі збирання бавовни та запровадження конвеєрного способу виробництва. Він був першим, хто втілив у промисловості «американський спосіб виробництва», на основі якого побудовані перші автомобільні заводи Форда.

Із характеристикою «Сингапурського договору про закони з товарних знаків» виступила дипломник НТУ «ХПІ» Є. Троян. Договір передбачає уніфікацію взаємодії заявників з патентними відомствами країн-учасників, у тому числі обмін інформацією за допомогою електронних носіїв. Але, незважаючи на те, що Україна ратифікувала цей Договір, зараз країна ще не готова до впровадження його норм. У програмі дня фахівця з оглядом про нові надходження патентної документації до відділу виступила методист І. Ігнатова.

- Фахівці відділу «Україніка» провели день фахівця для вчителів української мови та літератури. До його програми увійшли лекційний огляд «Сучасна українська література: Книги – лауреати творчих премій», огляд нової літератури з української мови та фахових ресурсів мережі Інтернет, повідомлення «ДБА відділу "Україніка" на допомогу вчителю української мови та літератури», консультації. Учасники заходу також ознайомилися з виставками-переглядами ***«Мово наша солов'їна» і «Українська сучасна художня література».***

18 березня. У читально-експозиційній залі науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань та рукописів було відкрито виставку, присвячену першій річниці від дня смерті колишнього співробітника відділу, літературознавця, книгознавця та краєзнавця Софії Богданівни Шоломової, яка пішла з життя 22 березня 2010 р. На виставці презентувалися прижиттєві та перші посмертні видання її творів з літературознавчої, релігійно-філософської, історичної та історико-краєзнавчої тематики, серед яких: дослідження творчості М. Гоголя, Ф. Достоєвського, Ф. Тютчева, О. Блока, В. Шаламова; книгознавчі етюди про анонімні видання; дослідження життя та діяльності І. Крон-

штадтського, П. Флоренського, О. Меня та інших видатних релігійних діячів.

Чільне місце належало працям С. Б. Шоломової з історії ХДНБ ім. В. Г. Короленка: 4-томне видання «Из истории формирования фондов ХОБ» (Х., 2009), «Из истории редких периодических изданий XVIII века» (Х., 2010) та дослідження літературної й громадської діяльності В. Г. Короленка «Вокруг Короленко» (Х., 2008), «Потревоженное прошлое: книговедческие этюды из цикла "Вблизи В. Г. Короленко"» (Х., 2010) та інші.

21 березня. Розпочала роботу книжкова виставка ***«Спочатку була вода»,*** організована до Міжнародного дня водних ресурсів. Була представлена наукова література: монографії, збірники наукових праць, журнальні статті.

Вода – найбільш дивовижна й водночас найбільш розповсюджена речовина на нашій планеті. Саме у воді колись зародилося життя на Землі. Сьогодні водні ресурси як ніколи потребують дбайливого ставлення і захисту. П’ятистендова експозиція літератури у вестибюлі призначена фахівцям різних галузей: біологам, біохімікам, екологам, працівникам комунального господарства тощо.

23 березня. Відбулося розширене засідання ради завідуючих відділами при директорі, на якому розглядалося питання ***«Про підсумки роботи структурних підрозділів ХДНБ ім. В. Г. Короленка за 2010 рік»***. З основною доповіддю виступив головний бібліотекар сектору наукового управління і бібліотечних технологій науково-методичного відділу О. Б. Стогній. Були проаналізовані різні напрямки діяльності Бібліотеки, акцентувалася увага на новаціях минулого року, проблемах діяльності тощо. Доповідь супроводжувалася презентацією. Виступили також директор В. Д. Ракитянська, завідуючі відділами, головні бібліотекарі.

Експонувалася книжкова виставка ***«Видавнича діяльність ХДНБ ім. В. Г. Короленка в 2010 році»,*** підготовлена науково-методичним відділом.

24 березня. У залі нових надходжень пройшло засідання Клубу пушкіністів ***«Пушкін в оточенні друзів».*** Доповідач Л. П'ятак розповіла про друзів великого поета, а саме про М. М. Карамзіна, П. Я. Чаадаєва,

А. А. Дельвіга. Аудиторія дізналася багато цікавих фактів про вплив оточення на творчість О. С. Пушкіна.

25 березня. Працівники відділу інформаційного забезпечення інноваційних процесів взяли участь у виїзному засіданні «круглого столу» на тему ***«Пошук ефективних рішень просування патентів та «ноу-хау» до рівня конкурентоспроможної екологічно безпечної продукції, організації робочих місць та підприємств з їх виробництва»***, що відбувся в Українському НДІ екологічних проблем. Представники інвестиційних фондів, НДІ, вищих навчальних закладів, підприємств та організацій, винахідники і раціоналізатори цього разу обговорювали пропозиції щодо формування інноваційної інфраструктури за цим напрямком. До заходу була підготовлена тематична виставка «Управління венчурним фінансуванням підприємств».

• Завідувачка Центром інформаційної підтримки винахідництва В. О. Кривошей відвідала відділ НТІ довідково-інформаційного фонду УкрНДІ екологічних проблем з метою обміну досвідом роботи з популяризації фондів та проведення масових заходів серед фахівців-екологів.

• У відділі «Україніка» відбулися краєзнавчі читання, на яких із повідомленням «Латиші на Харківщині» виступила завідувачка відділу Державного архіву Харківської області О. С. Гнєзділо. Її розповідь була основана на матеріалах збірника архівних документів з фонду ДАХО, що незабаром вийде друком. Органічним доповненням до повідомлення стали спогади члена клубу «Краєзнавець» Л. Р. Алксніс, латишки за національністю про історію своєї родини. Згадали краєзнавці й інших видатних латишів, чиї долі були пов'язані з Харківщиною, зокрема Героя Радянського Союзу Я. Л. Райнберга.

25-26 березня. Бібліотекар НДВБ Ю. В. Ходарєва взяла участь у роботі тренінгу з громадського подкастингу ***«Як (за)вести свій подкаст-канал чи аудіоблог»,*** який проходив на базі Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки. Тренінг проводила Студія громадського подкастинґу в рамках проекту «Розвиток навичок громадського подкастинґу у молодих журналістів та блоґерів» громадської організації Молодіжний інноваційний центр «Медіа-М» за фінансової підтримки

Посольства США в Україні. За результатами роботи тренінгу його учасники отримали сертифікати.

27 березня. До уваги користувачів читального залу відділу літератури іноземними мовами була представлена тематична виставка ***«Театр – это боль, слезы и смех, это мгновенье и это навек»***, присвячена Міжнародному дню театра. Були представлені видання про театр, корифеїв сцени західноєвропейських театральних шкіл.

29 березня. У залі нових надходжень відбулася творча зустріч з лауреатом премії ім. І. Мар'яненка, актором ХДАДТ ім. Т. Г. Шевченка С. Бережком. Актор поділився секретами творчої майстерності, розповів про нові плани театральної трупи, запросив на нові спектаклі. Студенти фармакологічного коледжу з цікавістю слухали розповідь про діяльність молодіжного театру «Stealth», який очолює С. Бережко.

• У рамках роботи ***«Школи молодого винахідника»*** для молоді із клубу «Краєзнавець» РЦДЮТ Харківського району було проведено ряд заходів, у тому числі оглядова екскурсія по Бібліотеці та відділу, бібліографічний огляд віртуальних виставок «З історії винахідництва», «М. І. Пирогов – видатний хірург-новатор, винахідник, педагог». Завідувачка відділу В. Г. Прохорова розповіла про історію патентних фондів ХДНБ ім. В. Г. Короленка та проведення патентного пошуку винаходів Будянського фаянсового заводу.

* * *

січень - березень

• Виконано комплекс заходів у межах підготовки до 125-річного ювілею Бібліотеки. Працівниками науково-дослідного відділу бібліотекознавства, головним бібліотекарем А. Л. Шалигановою і бібліотекарем К. Р. Гарєєвим розпочато пошук матеріалів про співробітників Бібліотеки. Систематизуються основні відомості про життєвий, професійний та творчий шлях членів Правління ХГБ, ветеранів Великої Вітчизняної війни, ветеранів та фахівців Бібліотеки, які працюють нині та зробили значний внесок у розвиток Бібліотеки. За різними джерелами опрацьовано 300 персоналій. У цю роботу також активно включились працівники інших відділів Р. С. Герасименко, Н. Ф. Тимченко, В. К. Разінкова, Н. В. Подо-

шовка, В. О. Ярошик, Т. О. Сосновська, Н. В. Черкашина, А. В. Філатова, Н. П. Борисенко.

• Цінними документами поповнився фонд рідкісних видань Бібліотеки. Архівні матеріали надійшли від колишнього співробітника ХДНБ ім. В. Г. Короленка Т. В. Знаменської: текстові та фотодокументи, пов'язані з життям та діяльністю видатних українських філологів і книгознавців М. О. Габель, І. Я. Каганова, О. М. Фінкеля, М. В. Чернякова.

Від харків'янки А. Л. Тарнопольської надійшли рідкісні та цінні видання з особистого зібрання, зокрема, прижиттєве видання творів Т. Г. Шевченка, російськомовні видання XIX – початку XX ст., серед яких безцензурні зарубіжні видання (Берлін, Лейпциг, 1850-ті) і надзвичайно рідкісне, конфісковане видання *В. Нарбут. Алиллуйа. Стихи* (СПб., 1912).

З колекції О. Г. Черкашина, колишнього завідувача відділу, до Бібліотеки надійшли книги з автографами відомого українського вченого-літературознавця Є. Кирилюка та українського художника В. Чорнухи.

Сучасні перекладні видання іранської прози подарував Надзвичайний і вповноважений Посол Ісламської Республіки Іран пан Реза Саджаді. Спілка письменників Росії, Інститут світової літератури ім. О. М. Горького РАН та міжнародний Шолоховський комітет передали у березні цінне тритомне видання: *Шолохов М. Тихий Дон. Факс. изд. текста рукописей. – М.; Киев; Париж: Моск. писатель, 2005*. В урочистій акції передачі взяли участь учений секретар ХДНБ ім. В. Г. Короленка О. І. Танько та завідувач науково-дослідним відділом книгознавства, колекцій рідкісних видань та рукописів І. Я. Лосієвський.

Результатом координації роботи співробітників відділу зберігання фондів та науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань та рукописів стало розширення колекцій фонду рідкісних видань і рукописів книжковими раритетами, виявленими у фондах загального зберігання Бібліотеки, зокрема, примірниками ілюстрованих альманахів, нумерованих видань, книг із художньо виконаними екслібрисами, книг з автографами письменників Е. Зноско-Боровського, Я. Кальницького та ін.; книг з імператорської бібліотеки Дому Романових.

• Серед читачів-дослідників, які працювали у березні в читальному залі науково-дослідного відділу книгознавства колекцій рідкісних видань і рукописів, – українські вчені-книгознавці, наукові співробітники відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ І. О. Рима-

рович та Н. П. Бондар. Науковці досліджували філіграні у примірниках видань Івана Федорова та Петра Мстиславця, українські видання XVIII – початку XIX ст.

• І. Я. Лосієвського призначено членом редколегії «Української бібліотечної енциклопедії» (проект НПБУ, 2011 – 2014 рр.).

• З березня фахівці Бібліотеки розпочали використовувати в роботі технології Веб 2.0 – спілкування в соціальній мережі Facebook з метою активнішого професійного спілкування, обміну інформацією.

• У читальному залі Інтернет-Центру фахівці інформаційно-бібліографічного відділу проводили навчальні лекції для користувачів-початківців: «Шляхи пошуку інформації в Інтернет» (січень); «Функції пошуку GOOGLE в Інтернет» (лютий); «Інтернет-бібліотеки з повнотекстовими документами» (березень).

2 НАУКОВО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

2.1 Видання, підготовлені працівниками Бібліотеки

Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство : звед. кат. нових надходжень до провід. б-к Харкова. Вип. 4 (жовт.–груд.) / Держ. закл. «Харк. держ. наук б-ка ім. В. Г. Короленка», Асоц. сучас. інформ.-бібл. технологій, Харк. бібл. т-во ; уклад. Л. В. Глазунова. – Х., 2010. – 48 с.

Каталог містить бібліографічну інформацію про документи з питань бібліотечної, науково-інформаційної діяльності, що надійшли до харківських бібліотек у IV кварталі 2010 року. У посібнику відображені друковані видання, електронні ресурси українською та російською мовами.

Зведений план науково-методичної та науково-дослідної діяльності бібліотек – головних методичних центрів та громадських бібліотечних об'єднань м. Харкова на 2011 рік / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка

ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: Г. Д. Ковальчук, О. П. Куніч; за участю Н. І. Капустіної, М. Є. Корнієнко] – Х., 2011. –21 с.

Український письменник Валер'ян Підмогильний (1901–1937) : бібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; уклад. Т. В. Гологорська. – Х., 2011. – 78 с.

Покажчик містить відомості про твори письменника, про його життя і творчість. Видання адресоване літературознавцям, викладачам, студентам, краєзнавцям та всім, хто цікавиться вітчизняною літературою.

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка : інформ. бюл. 2010. Вип. 4 (48) / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; уклад. : О. П. Куніч, А. М. Перепеча. – Х., 2010. – 46 с.

Видання висвітлює основні події, що відбулися у ХДНБ ім. В. Г. Короленка протягом жовтня – грудня 2010 року.

2.2 Статті працівників Бібліотеки у виданнях

Гареев К. Р. Музей научной библиотеки как фонд исследования ее истории / К. Р. Гареев, А. Л. Шалыганова // Бібл. форум України. – 2010. – № 4. – С. 2–4.

У статті висвітлено основні теоретичні засади створення музею історії у науковій бібліотеці, який зберігає документну бібліотечну спадщину, спогади очевидців, музейні предмети, є базою для науково-дослідної роботи з розкриття історії наукової бібліотеки.

Гареєв К. Р. Особливості дослідницької роботи молодого персоналу наукових бібліотек в умовах віртуальних наукових комунікацій: до постановки проблеми // Наук. пр. Нац. біб-ки України ім. В. І. Вернадського. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – К., 2010. Вип. 27 – С. 331 – 340.

Розглядаються деякі характерні риси потенціалу молодих бібліотекарів наукових бібліотек. Акцентовано увагу на поглибленні науково-дослідної діяльності молодих фахівців в умовах віртуальних наукових комунікацій як інструменту наукової роботи бібліотек.

Ковальчук Г. Д. Методична служба публічних бібліотек у віртуальному режимі: український сегмент / Г. Д. Ковальчук, В. В. Сафонова // Роль методичної служби у забезпеченні професійної компетентності бібліотекаря. Матеріали ІІ Всеукраїнської школи методиста. 2 – 5 листоп. 2009 р. / ДЗ «Нац. парламент б-ка України»; [уклад. О. Зозуля]. – К., 2010. – С. 27 – 31.

Висвітлено досвід бібліотек України та ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Лосиевский И. Я. Чехов в советской критике и литературоведении: 1917 – начало 1950-х гг. // А. П. Чехов: энцикл. – М.: Просвещение, 2011. – С. 651 – 652.

Прохорова В. Г. Заходи та зустрічі працівників патентної галузі у Харкові / В. Г. Прохорова, В. О. Кривошей // Інтелект. власність. – 2011. – № 1. – С. 74 – 76.

Про заходи, організовані відділом інформаційного забезпечення інноваційних процесів, упродовж четвертого кварталу 2010 року.

3 БІБЛІОТЕКА НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ

Джерелянський П. Про «солодке життя» мовою фактів // Губернія. – 2011. – № 1. – С. 2 – 3 : фот.

У ХДНБ ім. В. Г. Короленка відбулася презентація книги «Історія солодкого життя: з історії виробництва солодощів у Харкові» (Х., 2010).

Координаційний план основних заходів провідних бібліотек України на 2011 рік / ДЗ «Нац. парламент б-ка України»; [уклад. О. В. Зозуля]. – К., 2011. – 55 с.

Висвітлено також заходи, заплановані ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Ракитянська Валентина Дмитрівна. Директор Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, заслужений працівник культури України // Україна й українці – цвіт нації, гордість країни: книга пошани / [упоряд. : Г. І. Захарченко, Р. В. Захарченко]. – третє вид. – К., 2011. – С. 212 – 213.

Чигрин В. Завод, втрачений назавжди // Трибуна. – 2011. – 16 лют.

Проведення відділом науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів в рамках «Школи молодого винахідника» творчої зустрічі з почесним краєзнавцем України Т. Безруковою, керівником клубу «Краєзнавець» районного Центру дитячої та юнацької творчості Харківського району. Тема зустрічі: «Піонери технічного прогресу на прикладі родини Кузнецових – визначних промисловців і меценатів кінця XIX – початку XX ст.».

Шостак Н. Парк им. Горького вырос на пустыре с оврагами // Комсом. правда. Харьк. вып. – 2011. – 3 февр.: фот.

Стаття підготовлена за участі співробітників відділу «Україніка» та проілюстрована фотографіями з фонду Бібліотеки.

Шостак Н. Перед смертью Тарас Шевченко получил телеграмму из Харькова // Комсом. правда. Харьк. вып. – 2011. – 10 марта.: фот.

Відомості про зв'язки Т. Г. Шевченка з Харківщиною подаються з посиланням на співробітників відділу «Україніка».

Шостак Н. Эталон украинского времени хранится в Харькове // Комсом. правда. Харьк. вып. – 2011. – 24 марта.: фот.

Стаття про перші міські годинники підготовлена за участю працівників відділу «Україніка».

ЗМІСТ

Виробничо-практичне видання

Хроніка
Харківської державної наукової бібліотеки
ім. В. Г. Короленка

Інформаційний бюлетень
2011 р. Вип. 1 (49)

Відповідальний за випуск В. Д. Ракитянська,
засл. працівник культури України

Редактори: Є. О. Пахарук, Н. О. Стрілець

Підписано до друку Формат паперу 60x84 1/16
1,86 друк. арк., 1,67 обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів.
Тираж 30 пр. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.